

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen (FMA)
Deres ref.: 20/2760

Oslo, 9. november 2020

Høringssvar til “Vurdering av boliglånsforskriften og forbrukslånsforskriften”

Lendo er en sammenligningstjeneste for forbrukslån, eid av Schibsted-konsernet, og etablert i 2007. Lendo formidler kundenes lånesøknader til 15 konkurrerende banker og bidrar dermed til best mulig lånebetingelser for den enkelte, og til fungerende konkurranse i markedet. Halvparten av kundene bruker Lendo for å refinansiere.

Schibsted og Lendo ønsker å knytte noen kommentarer og vurderinger til Finanstilsynets forslag til ny utlånsforskrift, sendt på høring av Finansdepartementet.

Oppsummert

Overordnet og oppsummert er vår anbefaling at de allerede gjennomførte innstrammingene i lånemarkedet må få virke en stund før nye inngripende tiltak eventuelt blir vurdert. En utvidelse av Gjeldsregisteret for å gjøre det mer komplett er imidlertid en endring som bør gjøres nå, og som vi nevner her, selv om det ligger på siden av temaet for denne høringen. Midlertidige endringer i markedet som følge av korona-epidemien må håndteres spesielt og ikke tillegges for stor vekt i et lengre perspektiv.

Finanstilsynet slår fast at utlånsvolumet i forbrukslånsmarkedet har falt kraftig det siste året, noe som samsvarer godt med Lendos egne tall. Forutsigbarhet og stabilitet er avgjørende i dette markedet, og vi vil peke på at det ikke kan være et mål i seg selv å redusere forbruksgjelden så mye som mulig. Usikret kreditt er en helt nødvendig finansiell mulighet for relativt mange mennesker i ulike faser av livet, og de sosiale effektene av å stramme til for mye i denne muligheten er etter vår mening undervurdert i den politiske debatten.

Vi har støttet de innstrammingene som så langt er gjennomført og har en sterk interesse av dette markedet forvaltes ansvarlig.

Utviklingen i forbrukslånsmarkedet

Finanstilsynet skriver at volumet av forbrukslån har gått ned med 14 prosent det siste året. Norges Bank slår fast at begge låneforskrifter har virket tilfredsstillende og etter hensikten.

Når det gjelder vurderingen av den prosentvise utviklingen av misligholdte lån det siste året, så er det naturlig å holde dette tallet opp mot utviklingen i størrelsen på porteføljen. I et marked der antall nye lån går ned og absolutt størrelse på låneporteføljen er synkende, er det ikke unaturlig at den prosentvise andelen av misligholdte lån, der mange er flere år gamle, går opp. I en situasjon hvor størrelsen på misligholdt portefølje er konstant så vil likevel prosentvis mislighold øke når total låneportefølje reduseres.. For å kunne konkludere tydelig på den faktiske økningen i misligholdte lån så blir det dermed viktig å ikke bare se på prosentvis økning, men også trekke inn en vurdering både av alderen på mislighold portefølje og utviklingen i den totale låneporteføljen.

Nærmere om de enkelte forslagene

Fleksibilitetskvoten

Finanstilsynet foreslår å fjerne fleksibilitetskvoten for forbrukslån, men skriver samtidig at.. *“Andelen nye forbrukslån (volum) som ikke oppfyllte ett eller flere av kravene til betjeningsevne, gjeldsgrad og avdragsbetaling, falt fra 2,7 prosent i første kvartal til 1,9 prosent i andre kvartal 2020.”*

Dette viser etter vårt skjønn at det har vært en forsiktig bruk av fleksibilitetskvoten og at det mangler en god begrunnelse for å fjerne denne kvoten helt. En ulempe ved å fjerne enhver mulighet for fleksibilitet kan være at man holder enkelte forbrukere unna et marked som ellers kunne bidratt til at de fikk rentebetingelser ved refinansiering som ville gjøre det enklere for dem å betjene gjelden sin.

Gjeldsgrad

Når det gjelder forslaget om å endre kravet til gjeldsgrad fra maksimum 5 til 4,5 ganger inntekt så registrerer vi at Norges Bank mener dagens gjeldskrav bør videreføres uendret. Vi ser dette som en naturlig konsekvens av at Norges Bank mener at låneforskriftene har virket etter hensikten og at de advarer mot for hyppige endringer i vilkårene. Det vises også her til at det har vært en utflating i lånevolum til grupper som ligger tett oppunder grensen på 5 ganger inntekt. Det er neppe tvil om at det er dette forslaget som vil ha størst konsekvens for flest mennesker, og i stor grad for unge mennesker som skal inn i et krevende boligmarked som førstegangskjøpere.

Refinansiering og restrukturering

Vi støtter tilsynets forslag om å innføre et unntak fra regelen om å tåle 5 prosent renteøkning ved restrukturering av gjelden til kunder som ellers ikke vil være i stand til å betjene gjelden sin, under forutsetning av at gjelden ikke øker.

Halvparten av Lendos kunder bruker tjenesten for å refinansiere eksisterende lån, noe som reduserer deres lånekostnader i lånets løpetid med omtrent 20.000 kroner i gjennomsnitt.

Sammenslåing av forskriftene

Vi støtter forslaget om å slå sammen boliglånsforskriften og forbrukslånsforskriften og inkludere andre typer uregulerte lån til personmarkedet. Vi mener dette gir en mer samlet tilnærming til markedet for lån og kreditt og at det også gjør forskriften enklere å bruke for aktørene.

Norges Bank mener at forskriften bør gjelde på ubestemt tid og evalueres for eksempel hvert tredje år. Dette virker etter vår mening fornuftig, og vil gi mer stabilitet og langsiktighet. Samtidig så vil det antakelig være fornuftig å øke tilsynsaktiviteten. Tilliten til at aktørene opptrer ansvarlig, og i tråd med retningslinjene, er et avgjørende moment ved fremtidige vurderinger av lånemarkedet. Her tror vi at hyppigere tilsyn kan bidra positivt til ryddighet i bransjen.

Effekt av Gjeldsregisteret vs effekt av strengere krav til lån

I og med at låneforskriftene og Gjeldsregisteret kom på plass på omtrent samme tid så er det vanskelig å vite hvilken effekt disse to "instrumentene" har hatt hver for seg. Vi mener effekten av Gjeldsregisterets ikke bør undervurderes.

Norges Bank argumenterer for å utvide Gjeldsregisteret til å omfatte lån med pant i bolig. De tar også til orde for at registeret skal omfatte andre typer lån til personmarkedet som i dag ikke er regulert og nevner lån med pant i bil spesielt.

Dette er et forslag vi støtter og vi håper en slik endring kan skje raskt.

Basert på egne erfaringer er Gjeldsregisteret et svært godt verktøy som blant annet gir et bedre opplevd objektivt og saklig grunnlag for en god dialog med kundene.

Vennlig hilsen

Roar Bjærum

Kristoffer Gallefoss

CEO Lendo Group
sign

CEO Lendo Norge
sign